

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2011

LIMPOPO

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 20 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings.

AFDELING A:	Leesbegrig	VRAAG 1	(30)
AFDELING B:	Opsomming	VRAAG 2	(10)
AFDELING C:	Taal	VRAAG 3–6	(60)
AFDELING D:	Letterkunde	VRAAG 7–8	(20)

2. Lees die instruksies noukeurig deur.
3. Beantwoord AL die vrae.
4. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Skenk veral baie aandag aan spelling en sinskonstruksie.
8. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1****TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL**

Lees die tydskrifartikel hieronder en beantwoord die vrae.

7de Laan se Neville

1. Zane Meas speel die rol van Neville Meintjies in die sepie, *7de Laan*. Soos Neville, is Zane 'n man wat baie lief is vir sy gesin en familie. Vir hulle al twee is die waarheid en dit wat reg is, belangrik.
2. Zane kom uit 'n gesin wat baie vir mekaar omgee. Sy familie is die fondament in sy lewe. Sy susters het almal saamgewerk om vir sy studies te betaal toe hy universiteit toe gegaan het. Hulle was arm mense, maar het vir mekaar gesorg.
3. Hy is baie betrokke by sy gesin en familie en wil nie hê dat hulle van mekaar moet vergeet nie. Die hele familie kom een maal per jaar bymekaar en in dié tyd gaan hulle almal vir 'n naweek saam vakansie hou. Gedurende die naweek kuier hulle gedurende die dag by mekaar, hou saans saam konsert en gaan Sondag almal saam kerk toe.
4. Sy vrou se naam is Megan en hulle glo liefde en respek vir mekaar is belangrik in 'n huwelik. Hulle probeer saam besluite neem oor hoe hulle die twee seuns wil grootmaak. Sy eie seuns, Campbell (12) en Connor (10) maak hom baie gelukkig. Hulle luister altyd na die goeie raad wat hy vir hulle gee.
5. Dit is vir Zane belangrik om betrokke te wees by sy kerk en die gemeenskap. In die gemeenskap probeer hy seuns help wat nie 'n pa het nie. Hy reël programme vir dié seuns om hulle te leer om leiers in hulle huise te wees.
6. Hy is ook betrokke by 'n skema wat kospakkies uitdeel aan mense wat nie werk het nie. Die mense wat die kospakkies ontvang, betaal nie daarvoor nie. Dit is vir hom lekker om te weet dat hy 'n verskil aan mense se lewens maak.
7. Om 'n akteur te wees, is vir hom maar net 'n gewone werk. Al is hy bekend, probeer hy hard om nederig te bly. Hy leef só dat hy 'n voorbeeld vir die kykers stel.

8. Zane se ouers het hom aangemoedig om aan sport deel te neem en tot vandag toe hou hy van sport. Die sport waarvan hy die meeste hou, is gholf.
9. Hy is 'n man wat elke dag van sy lewe dankbaar is vir die suksesse in sy lewe. Baie van sy maats uit sy kindertyd het die verkeerde pad gekies. Zane weet baie goed dis net genade dat hy die regte pad gekies het.

[Verwerk uit: *Leef*, Julie 2010]

- 1.1 In watter sepie speel Zane Meas? (1)
- 1.2 Wat is Zane se naam in *7de Laan*? (1)
- 1.3 Voltooi die volgende sin deur die KORREKTE antwoord te kies. Skryf net die vraagnommer en die letter (A–D) neer.
- Watter EEN karaktereienskap van Zane en sy karakter in die sepie is volgens paragraaf 1 dieselfde?
- A Hulle is godsdienstig.
B Hulle is familievas.
C Hulle is nederig.
D Hulle is dankbaar. (1)
- 1.4 Skryf EEN WOORD uit paragraaf 2 neer wat aandui dat sy familie 'n basis in sy lewe is. (1)
- 1.5 Watter TWEE dinge is vir Zane en Megan belangrik in hulle huwelik? (2)
- 1.6 Waaroor probeer Zane en Megan saam besluite neem? (1)
- 1.7 Zane help seuns wat net deur hulle ma's grootgemaak word.
- 1.7.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.7.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.7.1 deur SES agtereenvolgende woorde aan te haal. (1)
- 1.8 Voltooi die volgende sin deur die KORREKTE antwoord te kies. Skryf net die vraagnommer en die letter (A–D) neer.
- Hoe maak Zane, volgens paragraaf 6, 'n verskil aan mense se lewens?
- A Hy is betrokke by *7de Laan*.
B Hy is betrokke by 'n skema wat kospakkies uitdeel.
C Hy is betrokke by die kerk.
D Hy is betrokke by 'n skema wat kinders help. (1)
- 1.9 Skryf die name van sy TWEE kinders neer. (2)

1.10 Voltooi die sin.

Kies die KORREKTE antwoord in die raampie hieronder om die sin te voltooi.
Skryf slegs die antwoord neer.

geliefd; beroemd; dankbaar

Alhoewel Zane ... is, bly hy nog nederig. (1)

1.11 Zane is nie 'n rolmodel vir ander mense nie.

1.11.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

1.11.2 Motiveer jou antwoord deur 'n sin uit die teks neer te skryf. (1)

1.12 Wie het vir Zane aangemoedig om aan sport deel te neem? (1)

1.13 Van watter sportsoort hou Zane die meeste? (1)

1.14 Voltooi die sin:

Hoe verskil Zane van party van sy maats uit sy kindertyd?

Zane het die regte pad gekies, maar party van sy maats het ... (1)

1.15 Waarvoor is Zane elke dag dankbaar? (1)

1.16 Stem jy saam dat Zane 'n goeie pa vir sy seuns is? Motiveer jou antwoord. (1)

TEKS B: ADVERTENSIE

Lees die advertensie hieronder en beantwoord die vrae.

GRATIS BURGER

Koop een beesvleis-, hoender- of ribburger en kry (nog) 'n burger **GRATIS**.

Burgersous: R6,95
Spursous: R9,95

Heeldag Maandae

Bedien met Spur-styl uieringe en skyfies of gebakte aartappel OF twee warm groentes.

Spur 160 g
EGTE BEESVLEIS

Slegs Maandae GRATIS BURGER by Spur
KOOP EEN KRY EEN GRATIS!

Spur Steak Ranches
'n Lus vir die lewe

Voorwaardes geld. Nie beskikbaar vir wegneemetes nie.
Besoek ons webwerf of
Kontak Spur Kliëntediens: 08600SPUR vir jou naaste Spur: www.spur.co.za.

[Verwerk uit: Huisgenoot, 19 Mei 2011]

- 1.17 Op watter dag van die week kry 'n mens hierdie spesiale aanbod van Spur? (1)
- 1.18 Noem die DRIE soorte burgers waaruit jy kan kies. (3)
- 1.19 Dink jy 'n burger is gemorskos of gesonde kos? Motiveer jou antwoord. (2)
- 1.20 Jy kry net uieringe en skyfies saam met jou Spurburger.
- 1.20.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.20.2 Motiveer jou antwoord. (1)
- 1.21 Haal TWEE agtereenvolgende woorde aan wat aandui dat daar sekere reëls vir hierdie spesiale aanbieding is. (1)

- 1.22 Voltooi die volgende sin KORREK. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

“GRATIS BURGER” word met hoofletters geskryf om die ...

- A advertensie groter te maak.
- B advertensie mooier te maak.
- C leser lus te maak vir 'n burger.
- D leser se aandag te trek.

(1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2: DIE LANDSWAPEN SE SIMBOLE**

- Som die betekenis van ons landswapen se simbole in SEWE sinne op.
- **Moenie net die opskrif by elke nommer oorskryf nie** (bv. Sekretarisvoël, Protea, ens.).
- Die opsomming moet 60 woorde wees.
- Die opsomming moet puntsgewys (1–7) opgesom word.
- Skryf die getal woorde onder aan die opsomming.

SUID-AFRIKA SE LANDSWAPEN**1. DIE OPKOMENDE SON**

Die son laat nuwe plante groei en is die bron van die lewe. In Suid-Afrika is ons nuwe demokrasie soos 'n nuwe plantjie wat moet groei. Die opkomende son op ons landswapen simboliseer die geboorte van hierdie vrye land waarin ons woon.

2. DIE SEKRETARISVOËL

Die sekretarisvoël is een van ons land se grootste voëls. Soos die kuikens deur 'n ma-voël onder haar vlerk beskerm word, moet die regering elke Suid-Afrikaner beskerm. Die sekretarisvoël simboliseer die staat as beskermmer.

3. DIE PROTEA

Die protea op ons landswapen dui op die groeikrag van ons nasie. Die koningsprotea is Suid-Afrika se nasionale blom. Die protea is 'n taai plant wat sterk groei. Ons demokrasie moet ook groei sodat dit kan sterk staan.

4. DIE SPIES EN KNOPKIERIE

Die spies en die knopkierie is tradisionele wapens om mee te veg. Maar op ons landswapen lê dit gekruis en plat omdat ons 'n land is wat in vrede wil leef. Deur die spies en die knopkierie word die staat se gesag gesimboliseer. Dit wys daarop dat ons regering in vrede en liefde wil regeer en nie deur geweld nie.

5. DIE SKILD MET DIE TWEE KOISAN-FIGURE

Die skild is in die middel van die wapen en het twee Koisan-figure op. Twee mense saam is nooit eensaam nie. Die Koisan-figure dui op mense wat saamstaan. In Suid-Afrika moet ons almal saamstaan.

6. DIE OLIFANTTANDE

'n Olifant is sterk, slim en verwoes nie gewoonlik die omgewing nie. Olifante het 'n rustige geaardheid. Olifantttande (ivoor) is kosbaar en baie sterk. Met die vier olifantttande wat ons in die wapen sien, kry ons 'n voorstelling van wysheid, krag, matigheid en ewigheid.

7. DIE KORINGARE

Koring is een van Suid-Afrika se belangrikste voedselsoorte. In ons land se vrugbare grond groei koring goed. Die koringare dui op vrugbaarheid en groei.

[Verwerk uit: www.suidafrika/landswapen.html, 2011]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL**VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE**

Lees die strokiesprent hieronder en beantwoord die vrae.

[Uit: Google Images]

- Skryf net die vraagnommer en die KORREKTE antwoord neer.
- Al die antwoorde in hierdie vraag moet KORREK gespel word.

- 3.1 Gee die korrekte VERKLEININGSVORM van die woord tussen hakies.
Neelsie is 'n klein (seun) in Meester se klas. (1)
- 3.2 Gee die MANLIKE VORM van die woord tussen hakies.
Meester is nie Neelsie se (onderwyseres) nie, maar sy ... (1)
- 3.3 Gee die korrekte TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies.
Meester is vandag (vriendelik) as gister. (1)
- 3.4 Vorm die korrekte SAMESTELLING van die woorde tussen hakies.
Meester se (hemp + mou) is te kort. (1)
- 3.5 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD uit die woorde tussen hakies.
Neelsie het (sy/hom/haar) swembroek skool toe aangetrek. (1)
- 3.6 Gee die korrekte VORM VAN DIE WOORD tussen hakies.
Neelsie is 'n (goed) swemmer. (1)
- 3.7 Gee EEN WOORD vir die woorde tussen hakies.
Neelsie sal (elke dag) in die see swem. (1)

- 3.8 Kies die korrekte VOORSETSEL uit die woorde tussen hakies.
Neelsie gaan lekker (in/op/met) die strand speel. (1)
- 3.9 Gee die korrekte VORM van die woord tussen hakies.
Dit is die (vyf) keer dat Neelsie see toe gaan. (1)
- 3.10 Gee die MEERVOUD van die woord tussen hakies.
Neelsie gaan saam met sy twee (broer) see toe. (1)
- 3.11 Kies die korrekte AFKORTING tussen hakies.
Neelsie noem vir Meester (mr./mnr./men.) Smit. (1)
- 3.12 Gee die korrekte TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies.
Meester is die (kwaai) man in die skool. (1)
- 3.13 Gee 'n SINONIEM (woord met dieselfde betekenis) vir die woord tussen hakies.
Die klas moet (heerlik) vakansie hou. (1)
- 3.14 Gee 'n ANTONIEM (woord met die teenoorgestelde betekenis) vir die woord tussen hakies.
Om see toe te gaan, maak Neelsie (ongelukkig). (1)
- 3.15 Kies die korrekte TUSSENWERPSEL tussen hakies.
(Sjoe/Aitsa), maar dis warm by die see! (1)
- 3.16 Gee die korrekte INTENSIEWE VORM vir die woord tussen hakies.
Net (baie ryk) mense kan by die see vakansie hou. (1)
- 3.17 Kies die korrekte LIDWOORD tussen hakies.
'n Vakansie by die see, is vir (’n/die) meeste kinders baie lekker. (1)
- 3.18 Kies die korrekte spelling van die WOORD tussen hakies.
Attie, die (lewensredder/lewensreder) red mense wat nie goed kan swem nie. (1)
- 3.19 Kies die korrekte WOORD tussen hakies.
Hy (ken/weet) dat die see baie gevaarlik is. (1)

3.20 Gee EEN WOORD vir die woorde tussen hakies.

Die buurman gaan Neelsie se (hond, kat en kanarie) kos gee.

(1)
[20]

VRAAG 4: SINSTRUKTURE

Kyk na die prent hieronder, lees die spraakborrel en beantwoord die vrae.

4.1 Skryf die sin oor in die TOEKOMENDE TYD.

Die bang mense sit in die kar.
Begin só: Die bang mense ...

(2)

4.2 Skryf die sin oor in die TEENWOORDIGE TYD.

Oupa het vir die leeus geskrik.
Begin só: Oupa ...

(1)

4.3 Skryf die sin oor in die VERLEDE TYD.

Die een leeu lê op die kar se dak.
Begin só: Die een leeu ...

(2)

4.4 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.

Die mense in die kar is bang. Die leeus lyk gevaarlik. (want)

(1)

4.5 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Die leeus maak die mense bang.
Begin só: Die mense ... deur die leeus ...

(2)

4.6 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sin oor.

Begin só: Die seun skree vir die man ... hulp ... kry.

(1)

4.7 Skryf die sin oor in die ONTKENNENDE VORM.

Daar is iemand wat die mense sal help.

Begin só: Daar is ...

(2)

4.8 Kies die KORREKTE VRAAGWOORD uit die raampie sodat die onderstreepte deel van die sin die antwoord is. Skryf die hele sin uit.

Wie; Wat; Waar

Die twee bang mense sit in die motor.

Begin só: ... sit in die motor?

(1)

4.9 Kies die KORREKTE ANTWOORD. Skryf die hele sin uit.

Die mense behoort (te/om te) weet dat hulle veilig in die motor is.

(1)

4.10 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Oupa sê: "Die leeus lyk baie gevaarlik."

Begin só: Oupa ...

(1)

4.11 Kies die korrekte BETEKENIS van die idioom. Skryf slegs die vraagnommer en letter (A–D) neer.

Die kat uit die boom kyk.

A Die bang mense in die kar kyk na die leeus.

B Die bang mense in die kar kyk hoe die saak ontwikkel.

C Die bang mense in die kar kyk na die bome langs die pad.

D Die bang mense in die kar kyk hoe die leeus op die kar lê.

(1)

4.12 RANGSKIK die groepe woorde tussen hakies in die korrekte volgorde. Skryf die hele sin oor.

Die oupa en die seun sit (baie bang) (in die kar) (al die hele dag).

(1)

4.13 Beantwoord die vraag in die ONTKENNENDE VORM.

Is daar 'n man op die motor se dak?

Begin só: Nee, daar ...

(2)

4.14 Skryf die sin oor. Begin met die vetgedrukte woorde.

Die toeriste sien die leeus **elke oggend**.

(1)

- 4.15 Watter spreekwoord pas die beste by die prentjie? Skryf net die vraagnommer en die letter (A–D) neer.

Die mense ...

- A het nie 'n bang haar op hulle koppe nie.
- B veg met leeuemoed.
- C ry so reg in die leeu se bek in.
- D ry met Jan Tuisbly se karretjie.

(1)

- 4.16 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.

Oupa lyk bang. Daar is twee groot leeus. (omdat)

(1)

- 4.17 Skryf die sin oor in die VERLEDE TYD.

Die leeus is honger.

Begin só: Die leeus ...

(1)

- 4.18 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Die leeu het Oupa dopgehou.

Begin só: Oupa ... deur die leeu dopgehou.

(1)

- 4.19 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Oupa vra: "Hoe gaan ons by die huis kom?"

Begin só: Oupa vra ...

(2)

[25]

VRAAG 5: REDIGERING

Jou vriend het 'n artikel vir julle skoolkoerant geskryf. Hy het vir jou gevra om die artikel deur te lees en die foute wat onderstreep is, reg te maak.

WEES TEGNO-VEILIG

1 **Selfoone, die Internet en MXit gee ons die kans om heerlik met mekaar**
2 **te kommunikeer. Onthou net die volgende dinge om jouself te beskerm:**

3 WEES BEDAGSAAM. Moenie lelke taal gebruik nie. Sal jy die paar woord
4 wat jy vir 'n persoon wil tik, ook hardop sê sodat daardie persoon dit kan
5 hoor? As jy dit sal nie doen nie, moet dit dan liewer nie tik nie.

6 DINK VOORDAT JY TIK. Almal kan lees wat jy byv. op Facebook tik. Nie net
7 jou maats nie, maar baia ander mense ook. Onthou dat alles wat jy op die
8 Internet skryf, vir altyd daar bly. Selfs al vee jy dit uit, bly dit daar.

9 SKAKEL JOU FOON AF. Jy moet afskakel jou selfoon as jy saans gaan
10 slaap. Dan sal jy nie wakker word toe iemand 'n boodskap laat in die aand
11 stuur nie. jy het genoeg slaap nodig. Dan kan jy beter in die klas konsentreer.

12 BEANTWOORD BOODSKAPPE WANNEER DIT JOU PAS. Is jou selfoon of
13 rekenaar jou baas Dit hoef nie jou baas te wees nie. Moenie dink jy moet elke
14 boodskap dadelik beantwoord nie. Soms het jy kuermense en dan is dit
15 ongeskik om boodskappe te stuur terwyl julle gesels.

16 HOU JOU WAGWOORD 'N GEHEIM. Kies 'n moeilike wagwoord wie ander
17 mense nie maklik kan raai nie. Skryf die wagwoord iewers neer sodat net jy
18 weet waar dit is.

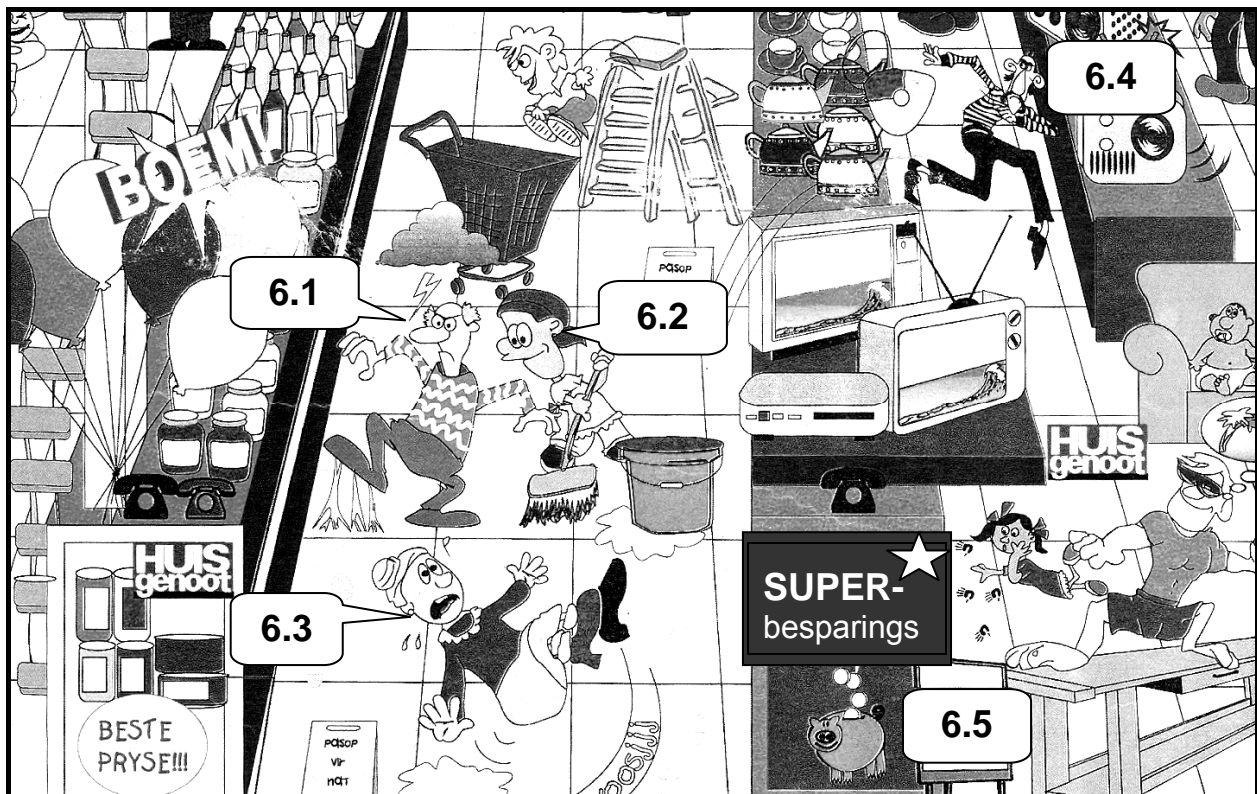
- 5.1 Verbeter die spelling van die onderstreepte woord in reël 1. (1)
- 5.2 Gee die regte vorm van die onderstreepte woord in reël 3. (1)
- 5.3 Skryf die onderstreepte gedeelte in reël 5 oor en verbeter die woordorde. (1)
- 5.4 Gee die korrekte afkorting van die woord "byvoorbeeld" in reël 6. (1)
- 5.5 Gee die korrekte spelling van die onderstreepte woord in reël 7. (1)
- 5.6 Skryf die onderstreepte deel in reël 9 oor en verbeter die woordorde. (1)
- 5.7 Gee die korrekte woord vir die onderstreepte woord in reël 10. (1)
- 5.8 Skryf die woord in reël 11 neer wat met 'n hoofletter moet begin. (1)
- 5.9 Skryf die onderstreepte sin in reël 12 en 13 oor en vul die leesteken in wat uitgelaat is. (1)
- 5.10 Verbeter die onderstreepte voornaamwoordfout in reël 16. (1)

[10]

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID EN INTERPRETASIE VAN TEKSTE

Kyk na die prent hieronder en beantwoord die vrae.

Dis Saterdagoggend en die winkel is baie besig. Die skoonmaker is besig om die gang se vloer te was, en die vrou gly op die nat vloer. Waar die man loop, is die vloer nog vuil en hy trap in kougom.

[Verwerk uit: *Huisgenoot*, 19 Mei 2011]

Kies die antwoord om by elke situasie te pas. Skryf net die vraagnommer (6.1–6.5) en die letter (A–D) neer.

- 6.1 Die man is **kwaad** en gebruik taal wat aandui hoe kwaad hy is. Kies die sin wat die kwaai man sal gebruik omdat hy kwaad is oor die vuil vloer.

- A "O genade, daar sit my voet vas."
- B "Ag nee! SIES! Was julle vuil vloere!"
- C "Dis nou 'n gemors. Wat nou?"
- D "Kan julle nie die vloere was nie?"

(1)

- 6.2 Die skoonmaker vra die man om **verskoning**. Kies die sin wat die skoonmaker sal gebruik:

- A "Ek is so jammer oor die vuil vloer."
- B "Pasop vir die nat vloer, want jy kan gly."
- C "Ag man, dis nie so erg nie!"
- D "Ag ou man! Kan jy nie kyk waar jy loop nie?"

(1)

- 6.3 Die vrou gly op die nat vloer. Sy val baie hard en maak haar rug seer.
Kies die sin wat die vrou sal gebruik:
- A “Sjoe, maar die vloer is glad.”
  - B “Aitsa, kyk hoe gly ek nou, amper kry ek seer.”
  - C “Hiert! Amper maak ek my rug seer.”
  - D “Eina! Bel ’n ambulans, ek het baie seer gekry!” (1)
- 6.4 Die man met die strepieshemp sluip in die gang af.
Wat dink jy doen hy daar?
- A Hy is ’n polisieman wat winkeldiewe wil vang.
  - B Hy wil die dogtertjie wat op die vloer speel, skrikmaak.
  - C Hy is ’n winkeldief wat iets wil steel.
  - D Hy sluip, want hy is bang hy gly ook op die nat vloer. (1)
- 6.5 Wat word met “Superbesparings” bedoel?
- A Baie groot besparings
  - B Redelike besparings
  - C Min besparings
  - D Geen besparings nie (1)

[5]**TOTAAL AFDELING C: 60**

AFDELING D: LETTERKUNDE**BLADSAK – Charles Fryer**

Hierdie afdeling bestaan uit TWEE VRAE.

Beantwoord EEN van die TWEE vrae.

VRAAG 7: WIE IS DIE ERFGENAAM? – Julia Mabale

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Ons mense van Afrika is nie gewoond om testamente te maak nie, want dit sal beteken hoe gouer die ouers doodgaan, hoe beter vir die kinders. Rathabo en Mmathabo het ook nie 'n testament gemaak nie, daarom was daar probleme tussen hulle kinders nadat hulle gesterwe het. Dié ouers was skatryk. In Bolobedu word die rykdom van 'n man gesien in die aantal veekrale wat hy het.

7.1 Wie is, volgens die tradisie in Bolobedu, die erfgenaam in 'n gesin? (1)

7.2 Kies die KORREKTE antwoord.

Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A–D) neer.

In watter provinsie is Bolobedu?

- A Mpumalanga
- B Limpopo
- C Noordwes
- D Gauteng (1)

7.3 Noem EEN van die soort diere wat Rathabo in sy veekrale gehad het. (1)

7.4 Waar het Rathabo van sy diere verkoop? (1)

7.5 Hoeveel kinders het Rathabo en Mmathabo gehad? (1)

7.6 Kies die inligting uit KOLOM B om by die name in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (7.6.1–7.6.4) en die letter (A–E) neer, bv. 7.5.1 F.

KOLOM A	KOLOM B
7.6.1 Thabo	A se hart was seer oor die bakleier
7.6.2 Thabisang	B is eerste gebore sonder die tou aan sy voet
7.6.3 Thabiso	C se voet het eerste gewys
7.6.4 Thabang	D was by die tradisionele geneser
	E was die oudste

(4 x 1) (4)

- 7.7 Voltooi die volgende sinne deur die woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die vraagnommer (7.7.1–7.7.4) en die woord neer.

dokter; kinders; tradisionele geneser; vroedvrou; koningin; seuns

Rrathabo en Mmathabo het siek geword en aan malaria gesterwe. Dit het gevaarlik in Rrathabo en Mmathabo se huis geword, omdat die (7.7.1) ... elke dag wou veg. Die saak is na die (7.7.2) ... geneem om daaroor te besluit. Daar is beveel dat die (7.7.3) ... , Belegang, getuienis moes kom aflê oor die touraaisel. Belegang was siek. Sy was by die (7.7.4) ... by Punda Maria, naby die Limpopovallei.

(4)

- 7.8 Voordat Belegang kon huis toe kom, moes daar tien skape na Punda Maria toe gestuur word.

7.8.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

7.8.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.8.1.

(1)

- 7.9 Waarom was die touraaisel nie meer belangrik nie?

(1)

- 7.10 Watter les het die natuur vir die mense geleer?

(1)

- 7.11 Kies die KORREKTE antwoord.

Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A–D) neer.

Wat beteken hierdie stelling:

“Die seuns moet met die sweet van hulle voorkoppe geld verdien.”

- A Hulle het hard gewerk en heeldyd sweet van hul gesigte afgegee.
- B Hulle het die heeldyd gesweet omdat dit so warm in Bolobedu was.
- C Hulle moes baie hard werk om geld te verdien.
- D Hulle het baie geld verdien en baie ryk geword.

(1)

- 7.12 7.12.1 As jy die koningin was, wie sou jy sê moes die erfgenaam gewees het?

(1)

7.12.2 Waarom sê jy so?

(1)

[20]

OF

VRAAG 8: DIE HEN EN DIE NAALD – Minnie Postma

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Die ou mense vertel hierdie verhaal. Hulle het dit by die ouers van hulle ouers gehoor. Hulle sê Valk en Hen was baie groot maats in die dae toe al die voëls nog kon gepraat het. Elke dag, elke dag, elke dag het Valk na die grond toe afgekom om te luister na die lekker geselskap van sy vriendin.

- 8.1 Noem EEN ding wat Hen baie goed kon doen. (1)
- 8.2 Wat het Hen al baie lank gebêre? (1)
- 8.3 Hen sou die naald net so mooi oppas soos haar karos.
- 8.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 8.3.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.3.1 (1)
- 8.4 Kies die KORREKTE antwoord.
- Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A–D) neer.
- Wat word die soort velkombers of karos genoem wat net 'n kaptein of een van die grootvrouens dra?
- A Kombers
B Lappieskombers
C Lehlosi
D Karoskombers (1)
- 8.5 Kies die KORREKTE antwoord.
- Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A–D) neer.
- Waarvan was Hen se kop so vol dat sy glad nie oor die naald gedink het nie?
- A Die mooi karos
B Die mooi praatjies
C Die mooi skoon huis
D Die mooi skoon vloer (1)
- 8.6 Waar was die naald terwyl Hen loop en spog het? (1)
- 8.7 Noem EEN ding wat Hen vir haar kuikens gesê het om te doen. (1)

- 8.8 Kies die woorde uit KOLOM B om by die karakters in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (8.8.1–8.8.4) en die letter (A–E) neer, bv. 8.8.1 F.

KOLOM A	KOLOM B
8.8.1 Hen	A “Diep poele kan ook opdroog.”
8.8.2 Valk	B “Jo, jo, kapteinsvrou, jy hou vir jou baie hoog met jou mooi karos, hè!”
8.8.3 Ou mense	C “’n Vrou met so ’n mooi karos om mag nie op ’n vuil vloer trap nie.”
8.8.4 Vreemde hoenders	D “Jy is mooi! Mooier as al die ander vrouens!”
	E “Jo, sy blink, daardie vrou! Jy kan sê haar man is ’n kaptein.”

(4 x 1) (4)

- 8.9 Voltooi die volgende sinne deur die woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die vraagnommer (8.9.1–8.9.4) en die woord neer.

vere; skaduwee; naald; ogies; kuikens; hoenders; karos
--

Hen roep haar kinders om te kom help soek, want hul (8.9.1) ... is nog jonk. Sy wys vir hulle die swart (8.9.2) ... wat so sonder geluid oor die ashoop skuiwe-skuiwe, en sy vertel hulle dat Valk een van die (8.9.3) ... moet kry as sy nie die naald kan teruggee nie. Sy het alles vergeet van die mooi (8.9.4) ... Sy dink net aan die naald.

(4)

- 8.10 Wat was die ander hennese reaksie toe hulle van Hen se onrus in haar hart gehoor het? (1)
- 8.11 Waar kruip die kuikens weg as Valk hulle wil vang? (1)
- 8.12 Watter les kan jy uit hierdie storie leer? (1)
- 8.13 Waarom roep hennese vandag nog hul kuikens as hulle ’n valk sien? (1)

[20]

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120